

PYTANIA OGÓLNE – projekty współpracy ponadnarodowej/ z komponentem ponadnarodowym w ramach konkursów II/8.2.1/PN/12 oraz II/9.4/PN/12

1. ***Czy w projekcie z komponentem ponadnarodowym (nie jako zmiana w projekcie realizowanym, tylko składanym w odpowiedzi na konkurs) zadanie „współpraca ponadnarodowa” jest ograniczone do 30% wartości projektu?***

KIW zaleca ograniczenie wartości komponentu ponadnarodowego do 30% kosztów całego projektu. Wspomniane ograniczenie procentowe (do 30%) pozwoli na uniknięcie realizacji projektów z komponentem, którego wartość wyniesie np. 80-90% wartości całego projektu. W takiej sytuacji wskazana byłaby realizacja wyodrębnionego projektu współpracy ponadnarodowej, nie zaś projektu z komponentem ponadnarodowym (chyba że specyfika projektu zdecydowanie uzasadnia realizację komponentu o tak znacznej wartości). Niemniej jednak IP nie wprowadziła takich kryteriów ograniczających w *Planach działania*. W związku z tym, w *Dokumentacjach Konkursowych* mogą zostać zawarte zalecenia IOK dotyczące poziomu kosztów współpracy ponadnarodowej. Jednakże wielkość komponentu zostanie określona przez projektodawcę we wniosku o dofinansowanie i wynikać będzie ze specyfiki projektu.

2. ***Czy osoba koordynująca i organizująca działania w ramach współpracy ponadnarodowej może być ujęta w zadaniu „współpraca ponadnarodowa”, czy też musi być w „zarządzaniu projektem”?***

W ramach zadania „Współpraca ponadnarodowa” powinny znaleźć się wszystkie wydatki bezpośrednio łączące się z działaniami realizowanymi w ramach współpracy ponadnarodowej, w związku z tym wynagrodzenie osoby koordynującej działania w ramach współpracy ponadnarodowej powinno znaleźć się w zadaniu „współpraca ponadnarodowa”.

3. ***Jeśli partner jest dużą firmą międzynarodową, czy beneficjent powinien podpisać umowę partnerską z centralą czy z oddziałem, który posiada oddzielną osobowość prawną?***

W powyższym przypadku partnerem może być oddział firmy, jeżeli posiada pełnomocnictwo centrali do zawierania finansowych zobowiązań i zawierania umów we własnym imieniu oraz nie zachodzą inne okoliczności, wynikające z uregulowań wewnętrznych, uniemożliwiające partnerstwo na zasadach ogólnych.

4. ***Czy w konkursach II/9.4/PN/12 i II/8.2.1/PN/12 wymagany jest wkład własny w projekcie?***

Zapisy *Dokumentacji Konkursowej* do konkursów nr II/9.4/PN/12 oraz II/8.2.1/PN/12 mówią o tym, że Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie projektu nieobjętego pomocą publiczną nie jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego do realizacji projektu, co oznacza, że Wnioskodawca może, ale nie musi wносить środków własnych – dofinansowanie może wynosić do 100% wydatków kwalifikowalnych projektu. Wyjątkiem są projekty objęte pomocą publiczną, w których występuje obowiązek wniesienia wkładu własnego beneficjentów pomocy (wkładu prywatnego) zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami praw.

5. ***Jaki jest maksymalny czas trwania projektu ponadnarodowego?***

Dokumentacja Konkursowa do konkursów nr II/9.4/PN/12 oraz II/8.2.1/PN/12 nie określa maksymalnego czasu trwania projektu ponadnarodowego. Należy jednak pamiętać, iż zgodnie z zapisem *Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, koniec okresu kwalifikowalności wydatków stanowi data 31 grudnia 2015 roku.

6. Czy na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie trzeba podać nazwy wszystkich partnerów zagranicznych?

Zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku*, w przypadku projektów współpracy ponadnarodowej/projektów z komponentem ponadnarodowym w pkt. 2.8 wniosku o dofinansowanie należy podać dane partnera ponadnarodowego, którego list intencyjny jest załączany do wniosku.

PYTANIA DOT. PRIORYTETU VIII – konkurs II/8.2.1/PN/12

Zapis kryterium: przygotowanie pełnej dokumentacji przedsięwzięcia (dotyczącej wprowadzenia lub rozwoju produktu lub technologii) gotowej do wdrożenia w konkretnym dolnośląskim przedsiębiorstwie (siedzibie, filii, delegaturze, oddziale czy innej prawnie dozwolonej formie organizacyjnej działalności podmiotu umiejscowionej na terenie Dolnego Śląska). Projekt jest zgodny z potrzebami danego przedsiębiorstwa.

1. Czy odbiorcą wsparcia mogą być również duże przedsiębiorstwa, czy tylko MMŚP (bo nie jest to do końca jasne)?

W przypadku formy wsparcia niniejszego konkursu nie ma ograniczeń w omawianym zakresie. Zgodnie ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów w ramach PO KL oraz Planem działania na rok 2012 dla Priorytetu VIII*, duże przedsiębiorstwa mogą być odbiorcą oferowanego wsparcia w ramach niniejszego konkursu nr II/8.2.1/PN/12.

2. Co oznacza: „pełna dokumentacja przedsięwzięcia” – co dokładnie należy rozumieć pod tym pojęciem?

Nie ma dokumentów regulujących tę kwestię, czy też dodatkowych obostrzeń ze strony Instytucji Pośredniczącej. Opracowana dokumentacja przedsięwzięcia powinna zawierać opis wszystkich elementów niezbędnych do wdrożenia lub rozwoju produktu w konkretnym przedsiębiorstwie. W opinii IP „pełna dokumentacja przedsięwzięcia” powinna zawierać takie elementy jak:

- 1) *analiza przedwdrożeniowa* - to najczęściej wywiady (warsztaty) z właścicielem/ kierownictwem/ pracownikami firmy, w ich wyniku powstaje specyfikacja wymagań. Określone w tej fazie wymagania są podstawą projektu wdrożeniowego (dokumentacji przedsięwzięcia).
- 2) *opracowana szczegółowa koncepcja wdrożenia* – dokument, który powstaje równolegle, bądź w późniejszym czasie niż analiza przedwdrożeniowa. Stanowi bazę/podstawę do wykorzystania w konkretnym przedsiębiorstwie.

3. Czy w ramach konkursu II/8.2.1/PN/12 „pełna dokumentacja przedsięwzięcia” może być przygotowywana na rzecz Instytucji Otoczenia Biznesu?

Jeśli Instytucji Otoczenia Biznesu – zgodnie z przepisem nr 74 *Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL* -wpisują się w art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności

gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.), tj.:

„Art. 4. 1. Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną — wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

2. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej”,

wówczas w ramach niniejszego konkursu można przygotować pełną dokumentację przedsięwzięcia na rzecz takiego podmiotu.

4. Czy kosztem kwalifikowanym będzie również wdrożenie rozwiązania w danym przedsiębiorstwie?

Nie, koszty wdrożenia nie są kwalifikowalne w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, jak i samo wdrożenie, które nie jest celem niniejszego konkursu, a jedynie opracowanie dokumentacji stanowiącej tzw. „etap przedwdrożeniowy”. Wdrożenia konkretnych przedsięwzięć w przedsiębiorstwie w ramach EFS nie są zgodne z kryteriami tzw. „linii demarkacyjnej”, które wskazują dla określonych typów działań/projektów miejsce ich realizacji, w celu uniemożliwienia wielokrotnego finansowania ze środków różnych funduszy UE. W tym przypadku nie zostałaby zachowana linia demarkacyjna pomiędzy EFS a EFRR.

5. Czy kosztem kwalifikowalnym (zgodnie ze specyfiką tego konkursu) będzie również audyt technologiczny, który m.in. umożliwi przygotowanie pełnej dokumentacji przedsięwzięcia?

Koszt audytu technologicznego jest kwalifikowalny w ramach niniejszego konkursu, gdyż jest to proces oceny aktualnego potencjału technologicznego przedsiębiorstwa (w tym ocena parku maszynowego), stosowanych procedur i regulaminów oraz proces identyfikacji słabych i silnych stron firmy w celu restrukturyzacji bądź wdrożenia nowocześniejszych zastosowań.

6. Czy przygotowanie dokumentacji przedsięwzięcia dot. wprowadzenia usługi gotowej do wdrożenia jest możliwe w ramach przedmiotowego konkursu?

Zgodnie z treścią kryterium strategicznego przygotowanie pełnej dokumentacji przedsięwzięcia dotyczy produktu lub technologii. W opinii IP sformułowanie to można rozumieć bardzo szeroko, czyli produktem jest wszystko to, co można zaoferować na rynku a więc każde dobro i usługa, które można nabyć, użytkować lub skosztować, zaspokajając tym samym potrzebę ludzką. Produktem jest wszystko to, co oferują sprzedawcy i nabywają kupujący. Zgodnie z tak przyjętą definicją produktu, dokumentacja dot. wprowadzenia usługi (jako elementu oferty przedsiębiorstwa) jest możliwa do realizacji w omawianym konkursie. Produkt rozumiemy tu jako jeden z elementów marketing-mix, czyli wartość oferowana na rynku, może to być zatem i przedmiot, i usługa.

Jeżeli jednak rozumieją Państwo usługę jako wykonanie standardowych czynności przez inny podmiot na rzecz firmy, która wdraża innowacyjne rozwiązanie w wyniku projektu, to nie może to być traktowane jako spełnienie kryterium.

7. Czy są jakieś zalecenia KIW dotyczące wizyt studyjnych w projekcie - ile osób może wziąć udział w wizycie studyjnej i jak długo może trwać wizyta?

Nie ma zaleceń Krajowej Instytucji Wspomagającej dotyczących zarówno ilości osób

biorących udział w wizycie studyjnej, jak i czasu jej trwania. Każdorazowo projektodawca decyduje o ww. sprawach w odniesieniu do specyfiki projektu.

8. Czy w ramach projektu ponadnarodowego 8.2.1 PO KL Instytucja Ogłaszająca Konkurs dopuszcza możliwość zadania merytorycznego – upowszechnianie wypracowanych rozwiązań (będą to spotkania informacyjne, seminaria lub konferencje, ogłoszenia sponsorowane w prasie branżowej)?

W ramach projektów współpracy ponadnarodowej składanych w niniejszym konkursie możliwa jest realizacja następujących form działań kwalifikowalnych, wymienionych w Załączniku nr 8 do wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 01 kwietnia 2009 r. w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, tj.:

- 1) Organizowanie konferencji, seminariów, warsztatów i spotkań – zalecane wyłącznie jako jedno z działań w wyodrębnionych projektach oraz w projektach z komponentem współpracy ponadnarodowej. Ta forma może stanowić uzupełnienie form działań wymienionych w pkt. 3 i 5.
- 2) Przygotowanie, tłumaczenia i wydawanie publikacji, opracowań, raportów (wymaga zorganizowania konferencji, seminariów, warsztatów, spotkań stanowiących okazję do upowszechniania wyników opracowanych raportów, publikacji) – zalecane wyłącznie jako jedno z działań w wyodrębnionych projektach oraz w projektach z komponentem współpracy ponadnarodowej.
- 3) Adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innym kraju – projekty wyodrębnione i z komponentem ponadnarodowym. Forma może występować samodzielnie we wszystkich rodzajach współpracy ponadnarodowej.
- 4) Doradztwo, wymiana pracowników, staże, wizyty studyjne – zalecane wyłącznie jako jedno z działań w wyodrębnionych projektach, może być samodzielnym elementem w projektach z komponentem współpracy ponadnarodowej. Niemniej jednak, zgodnie ze szczegółowym kryterium dostępu, wskazanym w pkt. 5.2.2 niniejszej Dokumentacji konkursowej, realizacja tej formy działań kwalifikowalnych jako samodzielny element w projekcie jest niemożliwa.

A zatem jeśli zakres działań planowanych do realizacji w projekcie odpowiada zakresowi wskazanemu powyżej, wówczas należy uznać takie działanie za kwalifikowalne.

9. Czy w ramach konkursu 8.2.1 PO KL istnieje obowiązek, aby w projekt jako partner projektu była zaangażowana jednostka naukowa? Czy wystarczy, że przedstawiciele jednostek naukowych, uczelni wyższych będą odbiorcami wsparcia np. uczestnikami warsztatów, seminariów i konferencji?

Plan Działania nie zawiera takich wymogów, aby partnerem projektu była jednostka naukowa.

10. W dokumentacji konkursowej 8.2.1 mowa jest, że w zależności od zakładanych celów i produktów projektu (np. adaptowanie rozwiązań wypracowanych w kraju partnera ponadnarodowego) możliwe jest sfinansowanie przez projektodawcę z jego budżetu części lub wszystkich zadań, za realizację których odpowiada partner ponadnarodowy lub z których wynikają dla niego korzyści. W takiej sytuacji konieczne jest przedstawienie szczegółowego uzasadnienia takiego rozwiązania we wniosku o dofinansowanie projektu, w szczególności w kontekście realizacji celów PO KL współpracy ponadnarodowej, których nie udałoby się zrealizować, wdrażając projekt jedynie o zasięgu krajowym. Czy Instytucja

Ogłaszająca Konkurs może wskazać, w jakiej sytuacji zachodzi taka możliwość. Czy na przykład: sfinansowanie przelotu ekspertów zagranicznych do Polski i ich nocleg z wyżywieniem, będzie można pokryć ze środków lidera projektu?

Zgodnie z zapisami dokumentu *Projekty współpracy ponadnarodowej. Podręcznik dla projektodawców* istnieje możliwość zastosowania zasady podziału kosztów w ramach projektów współpracy ponadnarodowej. Zasada podziału kosztów w specyficznych (i dodatkowo uzasadnionych) przypadkach może mieć zastosowanie przy realizacji współpracy ponadnarodowej na podstawie modelu związanego z importem, eksportem lub przejściem nowych metod oraz zaadoptowaniem ich do własnej sytuacji. Należy jednak pamiętać, iż każde jej zastosowanie musi być dodatkowo uzasadnione, a wydatki ponoszone w ten sposób muszą także spełniać wszystkie zasady kwalifikowalności, a zwłaszcza być niezbędne do realizacji celu projektu oraz racjonalne i efektywne. Każdorazowo po stronie Beneficjenta leży obowiązek uzasadnienia wyboru ww. zasady oraz zasadności poniesienia wszystkich kosztów związanych z projektem. Dotyczy to również sfinansowania kosztów związanych z przelotem, noclegiem i wyżywieniem ekspertów zagranicznych.

- 11. Czy kosztem kwalifikowalnym w ramach konkursu II/8.2.1/PN/12 będzie audyt - diagnoza potrzeb przedsiębiorstwa, skoro w dokumentacji konkursowej jest kryterium: jednym z rezultatów projektu jest przygotowanie pełnej dokumentacji przedsięwzięcia (dotyczącej wprowadzenia lub rozwoju produktu lub technologii) gotowej do wdrożenia w konkretnym dolnośląskim przedsiębiorstwie (siedzibie, filii, delegaturze, oddziale czy innej prawnie dozwolonej formie organizacyjnej działalności podmiotu umiejscowionej na terenie dolnego śląska). projekt jest zgodny z potrzebami danego przedsiębiorstwa. Jeśli audyt - diagnoza będzie kwalifikowalna, to czy należy ją ująć jako pomoc publiczną/ de minimis?**

Jest to koszt kwalifikowalny zasadny w przypadku spełnienia kryterium. Jednocześnie wydatek związany z ww. kosztem będzie objęty pomocą de minimis.

- 12. Wdrożenie konkretnego opracowania technologicznego w przedsiębiorstwie powoduje powstanie sytuacji pomocy publicznej. Proszę o uszczegółowienia kwestii, w jaki sposób należy ująć taką pomoc w budżecie projektu oraz czy przedsiębiorstwa korzystające z wdrożenia wypracowanego w wyniku realizacji projektu są zobowiązane do wniesienia wkładu własnego, ewentualnie opłat.**

Określona sytuacja powoduje zaistnienie pomocy de minimis, w ramach której wkład własny jest równy zero. Pomocy de minimis udziela Beneficjent i to on jest zobowiązany do prowadzenia dokumentacji oraz sprawozdawania się do UOKiK-u z udzielonej pomocy. Należy pamiętać, iż dane przedsiębiorstwo nie może uzyskać kwoty pomocy de minimis wyższej niż 200 tys. euro w ciągu trzech kolejnych lat budżetowych. Przed udzieleniem pomocy de minimis Beneficjent ma zatem obowiązek sprawdzić, na podstawie oświadczenia uzyskanego od zainteresowanego podmiotu, czy przyznanie mu nowej pomocy nie spowoduje dla tego podmiotu przekroczenia tego pułapu. Pomocą należy objąć wszystkie wydatki, które w sposób bezpośredni są ponoszone na wsparcie przedsiębiorstw/a. Techniczna strona ujęcia pomocy de minimis została opisana w *Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie* i dotyczy budżetu oraz metodologii wyliczenia dofinansowania i wkładu prywatnego w ramach wydatków objętych pomocą publiczną i pomocą de minimis.

- 13. Czy przedsiębiorstwo, na rzecz którego w ramach projektu zostanie wypracowane wdrożenie przeznaczone następnie do wprowadzenia do praktyki, musi być partnerem projektu, czy też takie przedsiębiorstwo można lub należy wyłonić już na etapie realizacji projektu, poprzedzając wyłonienie konkretnego podmiotu diagnozą przeprowadzoną na**

określonym terenie?

Przedsiębiorstwo, na rzecz którego zostanie wypracowane wdrożenie przeznaczone do wprowadzenia do praktyki nie musi być partnerem projektu. Przedsiębiorstwo, o którym mowa powyżej powinno zostać wybrane po dokonaniu odpowiedniej diagnozy. Może to nastąpić w trakcie konstruowania wniosku o dofinansowanie, jak i podczas realizacji projektu.

14. Czy w projekcie można kwalifikować koszt zakupu autorskich praw majątkowych do publikacji, w stosunku do której planowane jest przetłumaczenie i wydanie na rynku polskim lub koszt zakupu innego rodzaju wartości niematerialnych i prawnych?

Opisana sytuacja jest możliwa w sytuacji zaistnienia podwykonawstwa nie zaś partnerstwa. W ramach partnerstwa, mając na uwadze wykorzystanie dzieła partnera, wydatkiem kwalifikowalnym powinien być jedynie koszt tłumaczenia publikacji. Partner nie powinien sprzedawać również licencji. Należy zaznaczyć, iż Partner powinien wносить do projektu zasoby: organizacyjne, techniczne, finansowe i/lub ludzkie, współuczestniczyć w realizacji projektu na wszystkich jego etapach, w zakresie merytorycznym oraz zarządzania projektem i wnosić korzyści ze współpracy oraz ponosić odpowiedzialność

PYTANIA DOT. PRIORYTETU IX – konkurs II/9.4/PN/12

1. Do kiedy będzie można realizować projekt ponadnarodowy w ramach Priorytetu IX PO KL ? Czy pod uwagę można brać również I kwartał 2015 r.?

Tak, możliwe jest ponoszenie wydatków projektu również w I kwartale 2015 roku. Wydatki będą kwalifikowalne, o ile spełnione będą wszystkie przesłanki kwalifikowalności wydatków, wskazane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL*.

2. Ze względu na tematykę konkursu w ramach Priorytetu IX, jak powinna być liczna grupa odbiorców (nauczycieli), którzy wezmą udział w programie przekwalifikującym, zakładając oczywiście import, eksport i adaptację modelu/rozwiązania z innego kraju UE?

IOK nie narzuca liczebności uczestników projektu. Jest to uzależnione od wielu czynników, m.in. diagnozy problemu, na jaki odpowiedź będzie stanowić projekt, wielkości projektu, rodzaju importowanego rozwiązania, itp.

3. Czy w przypadku adaptacji modelu/rozwiązania z zakresu we-learningu dla nauczycieli (specyficzna odmiana e-learningu), istnieje możliwość zakupu w projekcie rozwiązań IT np. aplikacje lub serwer?

Jeżeli przedmiotowy zakup będzie niezbędny do realizacji projektu i nie będzie w sprzeczności z dokumentami programowymi oraz prawodawstwem krajowym, IOK przy tak sformułowanym zapytaniu nie widzi przeciwwskazań do zaplanowania takiego wydatku.

4. Czy temat konkursu programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych) zakłada również nabycie kompetencji trenerskich (aktywne uczenie osób dorosłych). Przykład: nauczyciel matematyki lub fizyki ma bardzo dobre podstawy pedagogiczne w zakresie uczenia młodzieży, ale posiada luki kompetencyjne

w zakresie uczenia osób dorosłych (np. pracowników przedsiębiorstw MŚP) aktywnymi metodami – np. demonstracje, scenki, sesje strategiczne, casy z moderowaną dyskusją, gry symulacyjne?

Forma przekwalifikowania nauczyciela w celu nabycia kompetencji trenerskich z wykorzystaniem aktywnych metod jest dopuszczalna w ramach konkursu. Jednakże należy mieć na uwadze, iż przekwalifikowanie ma być w kierunku kształcenia ustawicznego osób dorosłych – IP nie ograniczyła grup docelowych tylko do pracowników przedsiębiorstw.

5. Czy Beneficjent projektu może być nauczycielem czynnie wykonującym zawód w danej chwili i jednocześnie planującym zmienić zawód? Jaki są dokładnie przesłanki udziału w projekcie?

Zgodnie z zapisami konkursu nr II/9.4/PN/12 na wyodrębnione projekty współpracy ponadnarodowej i/lub na projekty z komponentem ponadnarodowym, możliwy do realizacji jest następujący typ operacji: *Programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych)*. Nie oznacza to zatem zmiany zawodu nauczyciela, ale jego przekwalifikowanie się w kierunku kształcenia ustawicznego osób dorosłych. W związku z powyższym, Beneficjent projektu może być nauczycielem czynnie wykonującym zawód w danej chwili. Przesłanką do udziału w projekcie jest przede wszystkim spełnienie wymogu grupy docelowej oraz wpisanie się w zdiagnozowany problem, wskazany w pkt. 3.1.1 wniosku o dofinansowanie, na który odpowiedź stanowi projekt.

6. Co dokładnie oznacza sformułowanie: „przekwalifikowanie nauczycieli szkolnych” – czy oznacza to na przykład, że nauczyciel biorący udział w projekcie, przekwalifikuje się i tym samym musi wykonywać nowy zawód, zwalniając się z pracy w szkole?

Nie, określenie „przekwalifikowanie nauczycieli szkolnych” nie oznacza zmiany zawodu nauczyciela, a jedynie przekwalifikowanie się w kierunku kształcenia ustawicznego dorosłych (np. z nauczyciela nauczania początkowego w kl. I-III SP na nauczyciela nauczającego w szkole policealnej dla dorosłych w systemie zaocznym w Centrum Kształcenia Ustawicznego). Przekwalifikowanie, o którym mowa powyżej, nie wymaga zwolnienia z pracy w szkole.

Pełna nazwa typu operacji brzmi: *Programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych) – zgodnie z SzOP PO KL - W ramach Działania 9.4 wspierane są działania dla nauczycieli umożliwiające zdobycie nowych lub rozszerzenie posiadanych kwalifikacji niezbędnych z punktu widzenia zapewnienia jak najwyższej jakości procesu nauczania. Kształcenie nauczycieli jest realizowane w ramach polityki edukacyjnej państwa, tj. zgodnie ze standardami merytorycznymi i organizacyjnymi ustalonymi przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania oraz ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego lecz kierunki kształcenia i doskonalenia nauczycieli powinny wynikać z regionalnej polityki edukacyjnej. Istotnym elementem Działania jest również wsparcie na rzecz zwiększenia elastyczności systemu kształcenia nauczycieli w związku z cyklicznymi uwarunkowaniami demograficznymi. W obliczu zmniejszającej się z roku na rok liczby dzieci w wieku szkolnym konieczne jest przekwalifikowanie części nauczycieli szkolnych w taki sposób, by mogli oni prowadzić drugi przedmiot lub zajęcia w ramach zatrudnienia w jednej szkole (przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć) albo nauczać lub prowadzić zajęcia w placówkach kształcenia ustawicznego dorosłych...(przygotowanie w zakresie andragogiki).*

7. Czy w dokumentacji konkursowej prawidłowo przyjęto liczbę wskaźników pkt. 4.7.13 (str. 39) – liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym oraz inne?

Tak, w *Dokumentacji Konkursowej* dla konkursu nr II/9.4/PN/12 prawidłowo przyjęto liczbę wskaźników. Wskaźnik Działania 9.4 to *Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach* oraz podwskaźniki odnoszące się do nauczycieli na obszarach wiejskich i kształcenia zawodowego. W ramach ogłoszonego konkursu na projekty ponadnarodowe nie ma wymogu realizacji jedynie krótkich form. W związku z tym przyjęto wskazane wartości na podstawie średniej z przyjętych do realizacji projektów ponadnarodowych.

8. Czy w projekcie mogą uczestniczyć nauczyciele szkolni, którzy są już na emeryturze?

W projekcie może wziąć udział i korzystać z przewidzianego w nim wsparcia każda osoba, która spełnia warunki grupy docelowej dla tego typu operacji określone w SzOP PO KL. Beneficjent może zakwalifikować do udziału w projekcie i obejmować wsparciem osobę w wieku powyżej 64 roku życia (pomimo nabycia przez nią praw emerytalnych), o ile przyczyni się to do podjęcia przez nią zatrudnienia i taka osoba deklaruje gotowość podjęcia ponownego zatrudnienia.

9. Jak IOK rozumie zapis w pkt. 4.9.2 w Dokumentacji Konkursowej dotyczący współpracy pomiędzy projektami realizowanymi w różnych krajach. Czy realizowany projekt partnera zagranicznego musi być podobny, tożsamy odnośnie formy wsparcia oraz grupy docelowej do projektu realizowanego przez krajowego partnera?

Podane w pkt. 4.9.2 DK możliwe formy współpracy nie narzucają obowiązku spełnienia kryteriów podobieństwa, tożsamości odnośnie formy współpracy czy też grupy docelowej do projektu realizowanego przez krajowego partnera. Natomiast w konkursie, o którym mowa, wymagana jest realizacja współpracy ponadnarodowej w oparciu o co najmniej model nr 3, czyli import, eksport i adaptacja nowych rozwiązań do własnej sytuacji i pod tym kątem należy rozważać np. współpracę pomiędzy projektami, czy sieciami instytucji działających w zbliżonych obszarach.

10. Czy jest możliwość przekazania uczestnikom w ramach Działania 9.4 oprogramowania (licencji), na którym będą się uczyli pracować i szkolić innych (web-learning)?

Przy zakupie licencji/dostępu do platformy należy mieć na uwadze, iż koszty z tym związane są kwalifikowalne jedynie w okresie realizacji projektu: przykładowo wykupiono licencję na 12 miesięcy, projekt trwa 6 miesięcy - w ramach projektu można sfinansować jedynie 50% wartości licencji/dostępu.

Po zakończeniu projektu możliwe jest przekazanie uczestnikowi projektu licencji/dostępu przy zachowaniu zasad zgodnych z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL*, m.in. środki trwałe nabyte w ramach projektu po zakończeniu jego realizacji są wykorzystywane na działalność statutową Beneficjenta lub mogą zostać przekazane nieodpłatnie podmiotowi niedziałającemu dla zysku. Jednocześnie należy pamiętać, że zarówno informacja, czy licencje będą przekazywane uczestnikom projektu, jak i warunki ich ewentualnego zwrotu przez uczestników po zakończeniu realizacji projektu, powinny zostać zamieszczone w zapisach wniosku o dofinansowanie projektu oraz podlegać ocenie na etapie jego weryfikacji

11. Jak rozszerzyć realizowany w ramach Podziałania 9.1.2 projekt o komponent ponadnarodowy?

Dokumentacje konkursowe dla konkursów ogłoszonych w ramach Poddziałania 9.1.2 w 2011 i 2012 roku przewidują możliwość realizacji komponentu ponadnarodowego zgłaszanego jako zmiana do wniosku o dofinansowanie projektu. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* w przypadku **projektu konkursowego z komponentem ponadnarodowym zgłaszanym jako zmiana do wniosku o dofinansowanie** projektodawca na etapie składania wniosku o dofinansowanie nie przewiduje realizacji komponentu ponadnarodowego bądź jedynie wskazuje na możliwość nawiązania współpracy w trakcie realizacji projektu, określając jej obszar, cele, planowany termin nawiązania oraz szacunkowy budżet współpracy ponadnarodowej. Beneficjent może zwiększyć budżet projektu maksymalnie o 30% jego całkowitej wartości (wskazanej w umowie o dofinansowanie projektu w ramach PO KL). Rozszerzenie zakresu projektu, w tym zwiększenie kwoty dofinansowania, podlega negocjacji z właściwą Instytucją Pośredniczącą, która akceptuje zmiany w projekcie pod warunkiem wykazania przez beneficjenta wartości dodanej współpracy ponadnarodowej oraz pod warunkiem dostępności środków przeznaczonych na współpracę ponadnarodową. Koszty nawiązania współpracy ponadnarodowej, poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu lub przed akceptacją wprowadzanych zmian w projekcie, uznaje się za kwalifikowalne pod warunkiem odpowiednio: podpisania umowy o dofinansowanie projektu lub akceptacji zmian przez Instytucję Pośredniczącą, mieszczą się one w okresie realizacji projektu, podpisano aneks do umowy o dofinansowanie projektu (jeśli wymagany) i jeśli zapisy *Dokumentacji konkursowej* nie wykluczają takiej możliwości.

W przypadku **projektu konkursowego z komponentem ponadnarodowym zgłaszanym jako zmiana do wniosku o dofinansowanie** projektodawca jest zobowiązany uwzględnić m.in. zapisy *Zakresu realizacji projektów partnerskich określonych przez Instytucję Zarządzającą Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* oraz *Wytycznych w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* (schemat wprowadzania zmian do projektu konkursowego i systemowego dotyczących współpracy ponadnarodowej stanowi załącznik nr 7 do *Wytycznych...*), dostępnych na www.efs.dolnyslask.pl.

W celu uzyskania szczegółowych informacji w zakresie wprowadzania zmian do wniosku o dofinansowanie należy kontaktować się z opiekunem projektu.

Poszukiwanie partnera zagranicznego: Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich została powołana przez Ministra Rozwoju Regionalnego w celu horyzontalnego wsparcia instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie i realizację projektów innowacyjnych oraz współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. KIW przygotowała dla instytucji zainteresowanych nawiązaniem takiej współpracy szereg instrumentów o charakterze wspierającym.

Zaliczają się do nich:

- **indywidualne wsparcie w poszukiwaniu partnerów ponadnarodowych za pomocą fiszki projektowej** (wzór w załączeniu), którą należy wypełnić w języku angielskim i przesłać na adres: maciej.jamrozik@cpe.gov.pl i magdalena.karczewska@cpe.gov.pl. KIW CPE prześle ją następnie do Ponadnarodowych Punktów Kontaktowych EFS i innych organizacji działających w obszarze tematycznym projektu. Fiszka projektowa to skrócony opis projektu współpracy ponadnarodowej w formie ujednoliconego formularza zawierającego najważniejsze informacje o projekcie (nazwa podmiotu - projektodawcy, tytuł projektu, okres realizacji, grupy odbiorców, dane kontaktowe, planowane działania w ramach współpracy

ponadnarodowej, jej oczekiwane rezultaty, itp.). Wspomniane fiszki projektowe mogą być przesyłane w odpowiedzi na konkretny konkurs lub indywidualnie w zależności od potrzeb poszczególnych Wnioskodawców (w tym w związku z chęcią rozszerzenia projektu o komponent ponadnarodowy). Formularz fiszki projektowej jest również dostępny na stronie KIW CPE w zakładce dotyczącej bazy „Fishing Pool” (<http://www.kiw-pokl.org.pl/pl/fp-opis>);

- **umieszczenie fiszki w opracowanej i administrowanej przez KIW CPE bazie „Fishing Pool”,** stanowiącej ważny instrument wspierający nawiązywanie kontaktów przez partnerów ponadnarodowych - z Polski oraz innych krajów - chcących realizować projekty współfinansowane z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, zainteresowanych współpracą z polskimi podmiotami aplikującymi o środki w ramach PO KL. Zgłoszenie w postaci fiszki zamieszczane jest każdorazowo w bazie w ramach jednego z obszarów PO KL: *Adaptability* (Adaptacyjność), *Education* (Edukacja), *Employment & Social Integration* (Zatrudnienie i integracja społeczna), *Good Governance* (Dobre rządzenie). W bazie znajduje się aktualnie ponad 300 fiszek z wielu krajów europejskich (w tym: Belgii, Finlandii, Niemiec, Polski, Rumunii, Szwecji, itd.), a ich liczba stale rośnie. Cykliczna, co pół roku, aktualizacja fiszek zapewnia, iż w bazie znajdują się projekty aktualnie zainteresowane nawiązaniem współpracy w danym okresie. Baza znajduje się pod adresem: <http://www.kiw-pokl.org.pl/pl/fp-opis>.

Przeglądanie fiszek projektowych zamieszczonych w bazie nie wymaga rejestracji. Zainteresowani współpracą ponadnarodową kontaktują się bezpośrednio z osobami wskazanymi do kontaktu w fiszce. Przy okazji, z przyjemnością informuję, iż z informacji uzyskanych od poszczególnych instytucji wynika, iż fiszki projektowe stanowią często podstawę nawiązania współpracy z partnerem z zagranicy;

- **udział w Ponadnarodowych Forach Partnerskich** – międzynarodowych wydarzeniach, których celem jest dalsze stwarzanie możliwości zawiązania partnerstw projektowych, do projektów współpracy ponadnarodowej realizowanych w ramach PO KL. Każdorazowo, fiszki projektowe zgromadzone w wyniku organizacji Forum zamieszczane są we wspomnianej bazie „Fishing Pool”. KIW zachęca Państwa do udziału w Ponadnarodowym Forum Partnerskim planowanym na listopad br. Informacje na ten temat będą sukcesywnie zamieszczane na stronie internetowej KIW www.kiw-pokl.org.pl;
- **wsparcie w organizacji spotkania Projektodawcy polskiego z zainteresowanym/i Partnerem/ami ponadnarodowym/i** - przedstawiciele KIW mogą wspomóc Państwa w poprowadzeniu spotkania i zapewnieniu miejsca rozmów w siedzibie KIW CPE w Warszawie - w tym celu prosimy o kontakt z KIW CPE w celu ustalenia szczegółów;
- **horyzontalne wsparcie w zakresie problematyki współpracy ponadnarodowej** w ramach PO KL – w przypadku pytań, wątpliwości dot. poszukiwania partnera, realizacji projektów współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL, prosimy o kontakt z Zespołem ds. projektów współpracy ponadnarodowej KIW : Katarzyna Tyczko, tel. 22 378 31 59, e-mail: katarzyna.tyczko@cpe.gov.pl, Maciej Jamrozik, tel. 22 378 31 62, e-mail: maciej.jamrozik@cpe.gov.pl, Beata Rybicka-Dominiak, tel. 22 378 31 68, e-mail: beata.rybicka-dominiak@cpe.gov.pl, Magdalena Karczewska, tel. 22 378 31 63, e-mail: magdalena.karczewska@cpe.gov.pl. Przedstawiciele KIW z chęcią odpowiedzą na Państwa pytania związane z zagadnieniami dot. współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL;
- **możliwość udziału w międzynarodowych wydarzeniach**, takich jak konferencja WorkingLife organizowanych w ramach ponadnarodowego projektu „Inclusive Europe”, realizowanego przez szwedzką organizację działającą w obszarze rynku pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego, Arbetsmiljöforum, w kooperacji z kluczowymi partnerami szwedzkimi, a także partnerami z innych krajów, w tym z Polski reprezentowanej przez KIW CPE, we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2011 - 2014. Więcej informacji na temat projektu na stronie: www.inclusiveeurope.se;

- **publikacje i dokumenty umieszczone na portalu KIW CPE_**(www.kiw-pokl.org.pl) - na portalu na bieżąco zamieszczane i aktualizowane są „najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi” (tzw. FAQ) oraz interpretacje IZ PO KL, w specjalnie dedykowanych ku temu zakładkach. Stanowią one zbiór porad i zaleceń dotyczących praktycznych aspektów realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej zgłaszanych przez IP/IP2 lub bezpośrednio przez Wnioskodawców i Beneficjentów przedmiotowych przedsięwzięć. Zachęcamy także do lektury dokumentów i publikacji KIW CPE dostępnych na stronie internetowej KIW, często w wersjach polsko- i anglojęzycznych, co może także stanowić uzupełnienie wiedzy potencjalnego partnera ponadnarodowego (jak w przypadku publikacji „*Partnerstwo bez granic*”) lub stanowić źródło inspiracji i rodzajów potencjalnych partnerów do projektów współpracy ponadnarodowej (w tym „*Czas innowacji. Przegląd wybranych projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*”).